

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/93/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012201404
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7012201404.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: M. R., bytom Z. XXX, S., zastúpený opatrovníčkou Z. R., bytom tamtiež, právne zastúpeného: JUDr. Miroslavom Berešom, advokátom so sídlom Kukučínova 184/1, Trebišov, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/85/2012-40 zo dňa 3. októbra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/85/2012-40 zo dňa 3. októbra 2013 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 14.8.2012, ktorým priznala navrhovateľovi podľa § 70 ods. 2 a § 82 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) invalidný dôchodok v sume 140,30 Eur mesačne od 22.1.2010. Zároveň mu bol od 1.1.2011 zvýšený na sumu 142,90 Eur mesačne a od 1.1.2012 na sumu 147, 70 Eur mesačne. Jeho pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol určený na 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že súd nemal dôvod spochybňovať lekárske posudok SP, ústredie zo dňa 14.8.2013, aj napriek tomu, že navrhovateľ v opravnom prostriedku tvrdil, že nie je schopný sa zamestnať na trhu práce, z dôvodu invalidity. V preskúmvacom konaní mal súd za úlohu zistiť, že miera poklesu bola stanovená s aktuálnym zdravotným stavom navrhovateľa, bez ohľadu na to, či bude alebo nebude pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Na pojednávaní tiež neboli predložené novšie lekárske správy.

Proti rozsudku podal navrhovateľ odvolanie v celom rozsahu z dôvodu, že rozhodnutie prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Je toho názoru, že jeho miera poklesu je 100 %, lebo nie je schopný vykonávať prácu ani duševnú ani fyzickú. To vyplýva z jeho psychického stavu a toho,

že je úplne zbavený svojprávnosti. Má nariadenú ambulantnú liečbu. Zbavený spôsobilosti na právne úkony bol na základe znaleckého posudku z 5.12.2012, ktorý podľa jeho názoru nebol pri prehodnocovaní jeho zdravotného stavu dňa 14.8.2013 dostatočne zohľadnený a percentuálnu mieru poklesu stanovil aj naďalej na 50 %. Konštatoval, že môže vykonávať jednoduché pomocné manuálne práce v bezrizikovom prostredí a nezamyslel sa nad tým, že je zbavený svojprávnosti. Úplné zbavenie svojprávnosti preňho znamená, že nie je spôsobilý vykonať žiadny právny úkon a teda ani pracovnú úlohu. Nie je schopný porozumieť akémukoľvek pokynu ani samostatne uvažovať. Nemá žiadnu schopnosť prípravy na povolanie alebo nejakú rekvalifikáciu, či pracovnú rehabilitáciu. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje nielen zo zdravotnej dokumentácie, ale aj zo schopnosti prípravy na povolanie a tá je uňho nulová. Navrhoval preto zrušiť napadnutý rozsudok a vec mu vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie, alebo zmeniť rozsudok tak, že sa zruší preskúmané rozhodnutie odporkyne a vráti sa jej vec na ďalšie konanie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody uvedené v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Dokazovanie vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia na účely súdneho i správneho konania. Navrhovateľ neuvedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov. Pokiaľ navrhovateľ žiadal v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník povinný navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, sú vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Podľa odporkyne navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhoval preto rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 30. júna 2015 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 70 ods. 1 zákona poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona), je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na

schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona).

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu súd zistil, že zdravotný stav navrhovateľa bol prvýkrát posudzovaný dňa 31.7.2012, na základe jeho žiadosti o invalidný dôchodok, posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trebišov. Ako rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené ľahká mentálna retardácia, Kapitola V, položka 6, písmeno a) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 %. Podľa výroku posudku je tak navrhovateľ invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou na účely § 70 ods. 2 zákona. Kontrolná lekárska prehliadka bola určená na júl 2014.

Na základe tohto posudku bolo odporkyňou vydané dňa 14.8.2012 rozhodnutie, ktorým bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok.

Znova bol zdravotný stav navrhovateľa posudzovaný dňa 30.10.2012, na základe konania o opravnom prostriedku, posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky Trebišov. Po zhodnotení všetkých odborných lekárskeho nálezov skonštatoval, že v popredí je ľahká duševná zaostalosť s poruchami správania, pre ktorú bola určená miera poklesu 50 %. Diagnóza schizofrénia je uvedená iba v poslednom vyšetrení z 21.8.2012. Matke posudzovaného bolo vysvetlené, že je potrebná hospitalizácia na psychiatrickom oddelení cestou psychiatrickej ambulancie. Ostatné ochorenia uvedené v odborných lekárskeho vyšetreniach nemajú podstatný vplyv na zmenu posudku. Porucha sluchu vyžaduje korekciu načúvacím aparátom. Vzhľadom na to, že matka posudzovaného trvá na odvolaní, bola spisová dokumentácia odstúpená posudkovému lekárovi ústredia SP.

Opätovne bol zdravotný stav navrhovateľa posudzovaný dňa 28.11.2012, posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Košiciach, a to na základe konania o opravnom prostriedku, pričom lekár dospel k rovnakým záverom, ako pri predchádzajúcich preskúmvaniach.

Zdravotný stav navrhovateľa bol posudzovaný aj dňa 14.8.2013, na základe dožiadania krajského súdu, posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Košiciach. Krajský súd žiadal zhodnotiť celkový zdravotný stav posudzovaného v intenciách priložených lekárskeho správ z psychiatrickej ambulancie s tým, či tieto lekárske správy ovplyvňujú mieru poklesu. Posudkový lekár zhodnotil, že z posudkového hľadiska všetky ambulantné psychiatrické nálezy neprinášajú nové skutočnosti oproti zhodnotenému zdravotného stavu posudzovaného posudkovým lekárom 28.11.2012 aj za prítomnosti odbornej lekárky z odboru psychiatrie a osobnej účasti menovaného.

Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne postupom podľa § 250q ods. 2 OSP rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Podľa názoru odvolacieho súdu, je z postupu krajského súdu zrejmé, že dôsledne skúmal, či závery podaných posudkov majú podklad v lekárskeho nálezoch a vyšetreniach všetkých zdravotných problémov, ktoré navrhovateľ udával, najmä tých, ktoré sú z objektívneho hľadiska spôsobilé znižovať pracovný potenciál. Krajský súd preto nepochybil, ak na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľa nevyhovelo.

Navrhovateľ nepredložil v odvolacom konaní žiaden dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený. Neuvedol nič nové, čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, preto sú považované za nedôvodné, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a

záverov prijatých v konaní. Posudky posudkových lekárov predložené v konaní sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Ak by sa však v budúcnosti zdravotný stav navrhovateľa zhoršil, nič mu nebráni opätovne podať žiadosť o prehodnotenie jeho zdravotného stavu.

Posudky vypracované v tomto konaní dospeli vždy k rovnakým záverom. Počas preskúmavania rozhodnutia správneho orgánu na krajskom súde bolo vykonané dostatočné dokazovanie. Krajský súd dal ešte v priebehu súdneho konania vypracovať nový posudok, ktorý vzal do úvahy a preskúmal všetky lekárske správy predložené navrhovateľom. Posudkoví lekári vždy dospeli k totožným záverom. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov. Z jednotlivých posudkov vyplýva, že posudkoví lekári odborne posúdili a vyhodnotili zdravotný stav navrhovateľa a zhodne dospeli k záveru, že zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľa je na úrovni 50 %.

Podmienky nároku na invalidný dôchodok sú presne stanovené v zákone o sociálnom poistení. Poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dokazovanie v tomto smere je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Títo zdravotný stav navrhovateľa riadne zhodnotili a odporkyňa, na základe týchto posudkov, rozhodla v súlade s platnými právnymi predpismi. Súd nie je oprávnený tieto ich závery spochybňovať, ak tieto posudky sú zrozumiteľné, logické, bez rozporov a je z nich zrejmé, že vzali do úvahy aj lekárske správy predložené navrhovateľom. Pozbavenie spôsobilosti na právne úkony navrhovateľa nemá vplyv na posúdenie invalidity podľa zákona o sociálnom poistení. Pozbavenie spôsobilosti na právne úkony mu nebráni vykonávať pracovnú činnosť. Je pravdou, že krajský súd sa samotným pozbavením spôsobilosti nezaoberal, podľa názoru odvolacieho súdu však nejde o takú vadu, pre ktorú by bolo potrebné rozhodnutie krajského súdu zrušiť. Ide o vadu, ktorá nemá za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Nie je žiaduce, aby sa rozhodnutie zrušilo a následne by sa zopakoval proces a odstránili sa formálne vady, ktoré ale nemôžu privodiť iné rozhodnutie pre účastníkov.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutia odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.